KAKO DA PROVEDEMO RAMAZAN

Muhammed el-Hašimi Mustafa

Prevela sa engleskog: Enesa Hotić-Dizdarević

IZJAVE SELEFA O RAMAZANU

Post je način kojim se obožava Allah, a manifestira se preko uzdržavanja od hrane, pića, intimnog odnosa, pušenja, te ružnog i beskorisnog govora, od zore do zalaska sunca tokom cijelog mjeseca ramazana.

Post je fard, kao što Svemoćni Allah kaže: “O vjernici, propisan vam je post, kao što je bio propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili.” (El-Bekare, 183-184)

Post je također jedan od osnovnih načela islama. Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Islam je utemeljen na pet stubova: svjedočenje da nema boga osim Allaha i da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov poslanik, obavljanje namaza, davanje zekata, post mjeseca ramazana i hodočašće u Mekku (hadždž).” (Buharija i Muslim)

KORISTI RAMAZANSKOG POSTA

-Zadah iz usta postača draži je Allahu od mirisa miska.

-Meleki mole Allaha za oprost postaču, tokom cijelog dana, sve dok ne prekine svoj post.

-Postoje vrata u Džennetu koja se zovu Er-Rejjan, i niko osim postača neće moći ući na njih.

-U ramazanu su šejtani svezani.

-U njemu je noć Lejletul-kadr, koja je bolja od hiljadu mjeseci.

-U zadnjoj noći ramazana Allah oprašta postačima grijehe.

-U svakoj ramazanskoj noći Allah oslobodi određeni broj ljudi iz Džehennema.

-Svaki dan Allah, subhanehu ve te'ala, uljepša Džennet govoreći: “O Džennetu! Moji dobri robovi uskoro će odbaciti breme života i nanesene im nepravde, a onda ću ih uvesti u tebe.”

Nakon što smo saznali vrijednosti ramazana, ostaje nam još i da se pripremimo za njegov doček. Kako?

Svaki iskreni vjernik trebao bi da kroči u ovaj sveti mjesec sa iskrenom tevbom (pokajanjem), te snažnom željom da se okoristi o Allahovu posebnu milost, koju On daruje samo u ovom odabranom mjesecu. Također ramazansko vrijeme trebalo bi da bude iskorišteno samo u dobre i korisne stvari. Navest ćemo neke radnje koje se preporučuju u ovom mjesecu.

POST

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Svako čovjekovo dobro djelo višestruko se nagrađuje, i to od deset do sedam stotina puta, a Uzvišeni Allah je rekao: 'Osim posta, on je Moj i Ja za njega nagrađujem, jer postač ostavlja svoju strast i hranu radi Mene. Zbog toga on ima dvije radosti: radost pri iftaru i radost prilikom susreta svoga Gospodara.'” (Muttefekun alejhi)

Nema sumnje da ova veličanstvena nagrada neće biti data onome koji ostavi samo svoju hranu i piće. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko se ne prođe lažnog govora i postupanja po njemu, Allahu nije potrebno da on ostavlja ni svoje jelo i piće.” (Buharija)

Iz ovoga zaključujemo da svaki postač mora izbjegavati sve ono što je loše i u svome ponašanju treba napraviti razliku između uobičajenih dana i dana u kojima posti.

NOĆNI NAMAZ

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko god posti ramazan vjerujući i nadajući se nagradi, te provodi jedan dio noći u namazu, bit će mu oprošteni grijesi koje je počinio.” (Buharija) Zbog toga su Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovi ashabi običavali obavljati dobrovoljni namaz u noći.

Od Aiše, radijallahu anha, prenosi se da je rekla: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nikada nije propuštao kijamul-lejl (noćni namaz) pa čak ni kada bi bio bolestan ili umoran, i tada bi ga klanjao sjedeći.”

Pripovijedao je i Alkama ibn Kajs: “Klanjao sam cijelu noć sa Abdullahom ibn Mes'udom, koji je stojeći na kijamu učio Kur’an sve dok se nije približio kraj noći, i tada je završio sa vitrom.” Prenosi se i od Saiba ibn Zejda: “Naš imam je običavao da uči po stotinu ajeta, tako da bismo se mi morali oslanjati na štapove, i ne bi prestajao sve dok se ne bi približila zora.”

Također je poželjno da muslimani uz ramazan klanjaju i teravih-namaz (namaz nakon jacije) uz svog imama, jer je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko god bude klanjao za imamom u noći, sve dok on ne preda selam, imat će nagradu kao da je klanjao cijelu noć.” (Ashabus-sunen)

SADAKA

Allahov vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najplemenitiji čovjek, i ta se njegova osobina posebno isticala u ramazanu. Jednom prilikom rekao je: “Najbolja sadaka je ona koja je data u ramazanu.” (Tirmizi)

Omer, radijallahu anhu, rekao je: “Jedne prilike kada nam je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio da damo sadaku, desilo se da sam i ja imao nešto novca kod sebe. Tako sam pomislio da barem jedanput preduhitrim Ebu Bekra u dobrom djelu. Uzeo sam polovinu od svog imetka i otišao do Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji me je upitao: 'Koliko si ostavio za svoju porodicu?' Odgovorio sam mu na pitanje rekavši: 'Isto toliko.' Nakon mene to isto upita i Ebu Bekra, na šta mu on reče: 'Allaha i Njegovog Poslanika' (što bi značilo da nije ostavio ništa). Tada sam sâm sebi rekao: 'Omer se više nikada neće takmičiti sa Ebu Bekrom.'"

Milostinja u ramazanu povlači za sobom i veću nagradu od one date u nekom drugom mjesecu, tako da bi svaki musliman ili muslimanka trebali da se potrude, udjeljujući koliko god više mogu u ovom mubarek mjesecu.

NEKI OD NAČINA DAVANJA MILOSTINJE

1. UDJELJIVANJE HRANE

Uzvišeni Allah rekao je: “I hranu su davali – mada su je i sami željeli – siromahu i siročetu i sužnju: 'Mi vas samo za Allahovu ljubav hranimo, od vas ni priznanja ni zahvalnosti ne tražimo! Mi se Gospodara našeg bojimo, onoga dana, kada će lica smrknuta i namrgođena biti.' I njih će Allah strahote toga Dana sačuvati, i blaženstvo i radost im darivati, i Džennetom i svilom ih, za ono što su trpjeli, nagraditi.” (Ed-Dehr, 8-12)

Naši dobri prethodnici (selefi) davali su veliki značaj hranjenju bilo koje gladne osobe, uzimajući u obzir i to da nije uvjetovano da osoba kojoj se udjeljuje hrana mora da bude siromašna. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ako vjernik nahrani gladnog vjernika, Allah će njega nahraniti voćem iz Dženneta, a onoga koji napoji žednog vjernika, Allah će njega napojiti rahikul-mahtumom.”

Ibn Omer, radijallahu anhu, nikada se nije iftario osim u društvu siročadi ili siromašnih, a kada to ne bi bio u stanju, iftario bi se teška srca. Neki od selefa bi,

servirajući hranu za iftar svojoj braći muslimanima, ostajali njima na usluzi (tokom jela) iako bi i sami bili postači, tj. nisu sjedali za sofru sve dok gosti ne bi završili sa jelom. Hranjenjem gladnih postiže se Allahovo zadovoljstvo, ali se isto tako uspostavlja i ljubav, srdačnost i iskrenost među muslimanima, a sve su to osjećanja koja zasigurno vode ka Džennetu, kao što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: "Neće vam biti dozvoljen ulazak u Džennet sve dok ne povjerujete (u Allaha), a nećete biti (smatrani) pravim vjernicima sve dok se ne budete međusobno voljeli." (Ahmed i Nesai)

Osim toga, udjeljivanjem hrane također se može osigurati prilika dolaska u društvo pobožnih i učenih ljudi.

2. PRIPREMANJE IFTARA ZA POSTAČE

Od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, prenosi se da je rekao: "Ko pripremi iftar postaču imat će nagradu kao i on, a postaču neće biti umanjena njegova nagrada." Tada je neki čovjek rekao: "O Allahov Poslaniče, ali neki od nas ne mogu da nađu postača koji bi mogao da se iftari sa nama." Tada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ponovio: "Allah će dati ovu nagradu svakom onom koji opskrbi osobu koja posti, pa makar i gutljajem mlijeka ili vode, i hurmom. Nakon ovoga Allah će njega napojiti sa Svoga vrela, i poslije toga neće osjetiti žeđ sve do ulaska u Džennet."

USTRAJNOST U UČENJU KUR'ANA

Selefi su također običavali mnogo učiti Kur'an. U toku njihovog učenja ili slušanja plakali bi iz straha i poštovanja prema Uzvišenom Allahu.

Kako je mjesec ramazan ujedno i mjesec objave Kur'ana, muslimani su umnogostručavali njegovo čitanje. A sam melek Džibril, po kome je i spušten do Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, običavao je u ovom mjesecu da ga poučava Kur'anu više nego inače. Osman ibn Affan, radijallahu anhu, završavao bi učenje cijelog Kur'ana za manje od jedne sedmice, a neki bi to isto uspijevali za tri, sedam ili deset dana, učeći ga na namazu, ali i mimo toga. Dobro je napomenuti i

najpovoljnije vrijeme za iščitavanje Kur’ana, a to je u periodu kada se iščekuje Lejletul-kadr.

Abdullah ibn Mes’ud, radijallahu anhu, obavijestio nas je da mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jednom prilikom rekao: “Prouči mi nešto.” A on mu je odgovorio: “Ja da učim tebi, kojem je sve to i objavljeno?!” “Volio bih da čujem učenje od nekog drugog”, reče Poslanik. Tada je Ibn Mes’ud počeo učiti suru En-Nisa' sve dok nije došao do ajeta: “A šta će tek biti kada dovedemo svjedoka iz svakog naroda, a tebe dovedemo kao svjedoka protiv ovih.” (En-Nisa, 41)

U tom trenutku Resulullahove, sallallahu alejhi ve sellem, oči napuniše se suzama i on reče: “To bi bilo dovoljno.”

Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se: “Kada je objavljen ajet: 'Pa zar se ovom govoru iščuđavate – i smijete se, a ne plačete?' (En-Nedžm, 59-60), narod koji je bio na sofi zaplaka, a zatim zaplaka Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i za njim zaplakasmo i mi.” Tada Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Ko god bude plakao iz straha od Allaha, on nikada neće biti poslan u Džehennem.”

OSTAJANJE U DŽAMIJI

Nakon sabah-namaza, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, običavao je ostajati u mesdžidu sve dok sunce ne bi izašlo. (Muslim)

Od Enesa, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko god nakon obavljenog sabah-namaza u džematu, ostane sjedeći i spominjući Allaha, sve do izlaska sunca, a zatim klanja dva rekata, imat će nagradu kao da je obavio hadždž i 'umru.” (Tirmizi)

Ovo se odnosi na svaki dan mimo ramazana, a šta li je tek onda sa ramazanskim mubarek danima?

ITIKAF

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zatvarao se u itikaf zadnjih deset dana ramazana, a u godini u kojoj je preselio na ahiret, ostao je u itikafu zadnjih dvadeset dana. (Buharija)

Itikaf je jedan od načina obožavanja Allaha, koji obuhvata učenje Kur'ana, dobrovoljne namaze, spominjanje i veličanje Allaha, činjenje dove itd. Mnogi će možda pomisliti da je ovo teško izvodljivo u praksi, no, to je ustvari vrlo lahko za osobu koja ima iskren i snažan nijjet i volju. Većina muslimana zatvara se u itikaf zadnjih deset dana ramazana, ujedno tražeći u njima noć Lejletul-kadr.

'UMRA U RAMAZANU

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Obavljena 'umra u ramazanu je kao obavljen hadždž" (a u drugoj predaji: "kao hadždž obavljen sa mnom"). (Buharija i Muslim)

IŠČEKIVANJE LEJLETUL-KADRA

Uzvišeni Allah rekao je: "Mi smo ga (Kur'an) počeli objavljivati u noći Lejletul-kadr, a šta ti misliš šta je Noć kadr? Noć kadr je bolja od hiljadu mjeseci." (El-Kadr, 1-3)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ko god bude klanjao noćni namaz u Noći kadra, vjerujući i nadajući se nagradi, bit će mu oprošteni grijesi koje je počinio." (Buharija i Muslim)

Od Aiše, radijallahu anha, prenosi se: "Rekla sam: 'O Allahov Poslaniče, šta misliš, kada bih znala u kojoj je noći Lejletul-kadr, šta bih u njoj učila?', a on je odgovorio: 'Allahu moj, Ti si Onaj koji oprašta, voliš da praštaš, pa mi oprosti.'" (Tirmizi)

Aiša, radijallahu anha, također prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Tražite Lejletul-kadr u neparnim noćima zadnjih deset dana ramazana.” (Buharija)

POVEĆANO OBAVLJANJE NAMAZA, VELIČANJE I MOLJENJE ALLAHA ZA OPROST

Ramazanski dani i noći su blagoslovljeni i zbog toga bi svaki pojedinac trebao da iskoristi tu neobičnu Allahovu milost, pojačavajući svoje ibadete u trenucima kada ih Allah sigurno prima. Neka od tih neprocjenjivih vremena su:

- Tokom mjeseca ramazana svaki oblik dove postača je primljen. Naš Gospodar silazi na nama najbliže nebo svake noći, i to u njenoj zadnjoj trećini, govoreći: “Ima li iko, kome je nešto potrebno, da mu se dadne? I ima li iko, ko moli za oprost, da mu se oprosti?”

- Zatim, vrijeme prije zore također može biti dobar period za traženje oprosta od Allaha.

- Jedan od tih perioda je svakako i petak, a posebno zadnji sati tog dana u kojima se dove prihvataju.

I konačno, dragi brate, volio bih da ti skrenem pažnju na nešto vrlo bitno i nezaobilazno, a u pitanju je, svakako, čistoća i iskrenost nijjeta (namjere). Mnogim postačima ukinuta je njihova nagrada za post i to upravo zbog pomanjkanja iskrenosti i čvrstog ubjeđenja. Božiji Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ovo je posebno naglasio u riječima: “...vjerujući i nadajući se nagradi.”

Uzvišeni Allah također je rekao: “Reci: 'Ja sam čovjek kao i vi, meni se objavljuje da je vaš Bog – jedan Bog. Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela i neka, klanjajući se Gospodaru svome, ne smatra Njemu ravnim nikoga!” (El-Kehf, 110)

Allahov Poslanik je jednom prilikom izjavio: “Ono čega se najviše bojim za vas je mali širk (oblik mnogoboštva)”, a prisutni su upitali: “Šta je to?” On im na to reče: “To je licemjerstvo.”

ZABAVA U TOKU RAMAZANA

Ovo je vrlo ozbiljna i opasna naklonost, posebno zapažena u ramazanu, koja se manifestira rasipanjem svoga vremena u beskorisne stvari, umjesto da ga provodi u spominjanju Allaha, Njegovom obožavanju i pokoravanju. Ustvari, to je oglušivanje o Njegove naredbe, što rezultira odbacivanjem Allahove milosti i Božanske nagrade.

Uzvišeni Allah kaže: “A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti, a na Sudnjem danu ćemo ga slijepa oživjeti. 'Gospodaru moj!' – reći će – 'zašto si me slijepa oživio kada sam vid imao?' 'Evo zašto' – reći će On – 'dokazi Naši su ti dolazili, ali si ih zaboravljao, pa ćeš danas ti isto tako biti zaboravljen.' I tako ćemo Mi kazniti sve one koji se pohotama previše odaju i u dokaze Gospodara svoga ne vjeruju. A patnja na onom svijetu bit će, uistinu, bolnija i vječna.” (Taha, 124-127)

Zar ne osjećaš žaljenje za mladim muslimanima koji skitaju, tumarajući ulicama ili igralištima, u toku svetih noći ramazana? Koliko li samo grijeha oni lahka srca počine u ovim blagoslovljenim noćima?

Da, uistinu bi svaki savjesni musliman trebao da žali mlade muslimane koji uzaludno provode svoje vrijeme. Nesumnjivo da davanje savjeta, i ukazivanje na pravi put onima koji su sa njega skrenuli, vodi ka sreći i zadovoljstvu duše, ili ako ništa drugo, onda dova upućena Allahu, da im ukaže na Svoju uputu, sprečava širenje zla i poroka.

NEKA PRAVILA POSTA

Post je obavezna dužnost svakom punoljetnom i razumnom muslimanu, dok nevjernicima nije obavezan, jer im i ne bi bio primljen sve dok ne postanu muslimani. Također nije dužan postiti mlađi naraštaj sve dok ne dostigne pubertet. Naravno, mlade bi trebalo ohrabrivati i upućivati na post, onoliko koliko im to ne bi bilo naporno, ili im ne bi prouzrokovalo neku zdravstvenu štetu, i to sve sa ciljem navikavanja na post, dok ne dostignu godine kada im post postaje obavezan.

POST BOLESNIKA I PUTNIKA

Umobolne i senilne osobe ne poste, zbog toga što veoma stare osobe nisu umno u stanju pripravnosti, tako da nisu dužne postiti niti napaštati izostavljeno.

Što se tiče posta putnika ili bolesne osobe, Allah je objavio sljedeće: “A onome od vas koji bude bolestan ili na putu (propisuje se post) isti broj ali drugih dana.” (El-Bekare, 184)

Postoje dvije vrste bolesnih osoba:

Prva grupa je ona grupa ljudi koja ima hronična oboljenja, čija je bolest trajna i koja se ne nada ozdravljenju. U ovom slučaju oni nisu dužni postiti, jer nisu u stanju izdržati post u bilo kojem vremenu, nego su dužni nahraniti siromašnu osobu za svaki dan posta koji propuste ili pozvati određeni broj siromaha koji odgovara broju propuštenih dana, pa da ih onda sve ujedno i nahrane, kao što je uostalom i Enes ibn Malik običavao raditi u svojoj dubokoj starosti. Svaka siromašna osoba trebala bi da dobije četvrtinu sa’a (približno tri kilograma) hrane, tj. dobrog pšeničnog brašna. Poželjno je da se ovoj količini doda i nešto mesa i ulja potrebnog za kuhanje. U svakom slučaju, stara ili bolesna osoba trebala bi nahraniti onoliko siromašnih koliko dana nije postila.

U drugu grupu bolesnih spadaju oni kojima je zdravlje privremeno narušeno:

- Osoba kojoj post ne predstavlja poteškoću niti je štetan po njeno zdravlje, i u ovom slučaju ona nema opravdanje niti izgovor da ne posti.

- Osoba koja u toku posta osjeti neprijatnost, ali ne i štetu. U ovom slučaju post joj nije preporučljiv, jer je bolje da iskoristi Allahovu dozvolu i olakšicu za prekidanje posta, ako postane bolan i neprijatan.

- Osoba koja će sebi zasigurno nauditi postom, i u ovom slučaju njoj je post zabranjen – haram, jer Uzvišeni Allah kaže: “Ne ubijajte sami sebe radi Allaha, koji je prema vama najmilostiviji”; “Ne gurajte sami sebe svojim rukama u propast.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema štete (za sebe), niti nanošenja štete (drugima).” (Ibn Madže i Hakim)

Dijagnozu o štetnosti posta može donijeti bolesna osoba za samu sebe ili to može uraditi neki pouzdan doktor. Stoga je osoba iz ove kategorije također dužna napostiti propuštene dane, ali tek nakon što se oporavi od bolesti.

Ako se desi da umre prije napaštanja, onda sa nje spada obaveza nadoknađivanja posta, jer je imala namjeru da ih naposti i nikako nije mogla znati da to neće dočekati.

Što se tiče putnika i oni se također dijele na dvije grupe:

1. oni koji pokušavaju izbjeći naredbu posta. Naravno, sa ovakvih osoba Allah neće ukloniti tu obavezu;

2. i istinski putnici, a tu se ubrajaju:

- onaj putnik koji podnosi krajnje naporno putovanje, i njemu je post haram. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovi ashabi bili su postači u toku oslobađanja Mekke. Kada je nastupila ikindija, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, namjerno se napio vode kako bi ga ljudi mogli vidjeti i učiniti isto. Nakon toga je za one koji su nastavili postiti izjavio: “Oni su od neposlušnih, oni su od neposlušnih”;

- putnici koji pretpostavljaju da će im post biti naporan, ali ne pretjerano, preporučljivije je da ne poste, jer u protivnom oni odbacuju Allahove olakšice, čineći sebi to putovanje mukotrpnijim.

Putnik koji misli da mu put neće biti naporan u toku putovanja, može da uradi kako želi i kako mu je lakše. Allah želi da vam olakša, a ne da vas stavlja na poteškoće.

Putnikom se smatra osoba koja je na putovanju, i to od trenutka kada napusti svoje mjesto stanovanja pa sve dok se ponovo ne vrati u njega, pa makar i ostala u mjestu svoga odredišta jedan dugi period, sve dotle dok ne namjerava da produži svoj boravak i nakon obavljenih poslova zbog kojih je i krenula na to putovanje. U ovom slučaju čovjek će koristiti sve olakšice vezane za putnika, bez obzira koliko se odužilo njegovo putovanje, jer u predajama Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, nije ništa posebno istaknuto u vezi s vremenskom dužinom putovanja. Osnovno pravilo vezano za post putnika jeste to da on ove propise koje se odnose na putovanje ne upražnjava duže nego što je to uistinu potrebno.

Nema neke posebne razlike između grupnog i pojedinačnog putovanja, kao ni između putovanja na hadždž ili 'umru i posjete nekog drugog mjesta, niti između privremenih putovanja radi trgovine, turizma i sl., i onih stalnih koja imaju taksi vozači i vozači kamiona. Ovakvi vozači smatraju se putnicima svaki put kada napuste svoje mjesto stanovanja, i koriste sve propisane olakšice, kao što je skraćivanje namaza, njegovo spajanje kada je to potrebno (jedan odmah iza drugog, i to podne i ikindiju, akšam i jaciju).

Poželjnije je za ove osobe da ne poste, ali da svoj post upotpune u nekom drugom mjesecu.

ŠTA KVARI POST

Postoji sedam stvari koje će pokvariti post, a to su:

1. Spolni odnos, koji počinjen u danima ramazana, osim što poništava post, povlači za sobom i obavezno iskupljenje (kefaret), a to je da se oslobodi rob, ili ako se nije u stanju, onda da se posti dva mjeseca uzastopno. Ako osoba ni ovo nije u

mogućnosti, onda će nahraniti šezdeset siromašnih ljudi. Ali ako je postač jedna od onih osoba koje nisu dužne postiti (npr. putnik)i ako je imao spolni odnos, on nije dužan taj dan naknadno napostiti niti jednim od dva načina napaštanja.

2. Izbacivanje sjemene tekućine (ejakulacija) rezultirano dodirivanjem, ljubljenjem ili grljenjem supružnika. Ljubljenje bez ejakulacije ne kvari post.

3. Unošenje u organizam hrane ili pića u bilo kojem obliku, bez obzira da li je ono štetno ili korisno. Zabranjeno je osobi koja posti da udiše paru tako jako da dođe do stomaka, ili da puši cigarete. Korištenje i mirisanje parfema je dozvoljeno.

Sve ono što se smatra nekim oblikom jela ili pića može pokvariti post, naprimjer, bilo koja hranjiva injekcija ili lijek nisu dozvoljeni, a sve ostale injekcije su dozvoljene u toku posta, bilo da su date u mišić ili venu, te da se njihov okus osjeća u grlu ili ne.

4. Vađenje krvi otvaranjem vene, međutim bilo koje drugo krvarenje (kao što je iz nosa ili nakon vađenja zuba) ne kvari post.

5. Namjerno povraćanje kvari post, za razliku od prirodnog povraćanja koje ne kvari post.

6. Menstruacija ili krvarenje nakon porođaja također kvari post.

SADEKATUL-FITR

Sadekatul-fitr je oblik obavezne milostinje koja se daje na kraju ramazana. Ona čisti i iskupljuje osobu od njenog bestidnog govora i nekih propusta tokom posta, ali isto tako hranom opskrbljuje druge osobe, koje su u potrebi. Ova milostinja mora biti podijeljena prije bajram-namaza, u protivnom smatrat će se običnom sadakom.

Prenosi se od Ibn Omera, radijallahu anhuma, da je rekao: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, primao je isplatu od jednog sa’a hurmi ili ječma, kao zekatul-fitr, na svakog muslimana, bez obzira bio on rob ili slobodan čovjek,

muškarac ili žena, mlad ili star. Ovo je naređivao da se završi prije nego što narod izađe da obavi bajram-namaz.” (Buharija)

BAJRAM-NAMAZ

Ovo je svečanost prekidanja posta. Bajram dolazi u prvom danu mjeseca ševvala, koji slijedi odmah iza ramazana. Toga dana svaki musliman odlazi u džamiju radi prisustvovanja bajramskom okupljanju, koje će se održati nakon izlaska sunca. Svaki vjernik treba da izađe na bajram u svom najboljem odijelu, urednog i čistog izgleda.

Prenosi se od Enesa, radijallahu anhu, da Allahov Poslanik nije počinjao bajramsku proceduru dok ne bi pojeo nekoliko hurmi, a uvijek ih je jeo neparan broj. (Buharija)

Nakon toga dolazi tradicionalna šetnja do mesdžida, kao što je i sam Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, radio. Od Džabira, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, običavao promijeniti put kada bi se vraćao sa bajram-namaza. (Buharija)

Ebu Seid el-Hudri prenosi da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, nakon bajram-namaza ustajao ispred ljudi koji bi još uvijek sjedili u svojim saffovima i tada bi im počinjao propovijedati, savjetovati ih ili im davati naređenja. (Buharija)

ZAKLJUČAK

Kao zaključak koji ukazuje na društvenu i psihološku korist posta dovoljne su riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Onaj koji može sebi priuštiti da se oženi, pa neka se i oženi, jer će mu to pomoći u uzdržavanju od gledanja u druge, njemu zabranjene, žene, i spasit će ga od bluda. A onaj koji nije u stanju da se oženi, neka posti, jer će mu to umanjiti njegove porive.” (Buharija)